

3. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment. URL: https://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Framework_EN.pdf (дата звернення: 12.05.2024).

4. Criscoe B. L., Gee T. C. Content Reading: a Diagnostic/Prescriptive Approach. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 2017. 219 p.

5. Memory, D. M. Teaching Technical Vocabulary: before, during, or after the Reading Assignment? Journal of Literacy Research. 1990. Vol. XXII. № 1. P.39-53.

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ТУРИЗМУ

Тетяна Цепенюк

*кандидатка філологічних наук,
доцентка кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
м.Тернопіль, Україна*

Ірина Ваврів

*асистентка кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
м.Тернопіль, Україна*

Багато країн активно працюють над розвитком туризму і привабленням іноземних туристів. На жаль, сучасна ситуація на туристичному ринку України в час війни є складною та наповненою викликами. З одного боку, бойові дії у певних регіонах країни створюють значні перешкоди для розвитку туризму, включаючи обмеження доступу до певних туристичних об'єктів, а також загрозу для безпеки туристів. З іншого боку, Україна має необмежений потенціал, щоб стати привабливим туристичним напрямком завдяки своїй багатокультурній спадщині, мальовничим пейзажам та гостинним місцевим жителям. Ці фактори, безумовно, створюють значні перспективи для розвитку туризму та його привабливості як для внутрішніх, так і для зовнішніх туристів.

Для успішного залучення іноземних туристів необхідна якісна англomовна комунікація, що дозволить ефективно презентувати туристичні послуги та привернути увагу міжнародного ринку. Тому, тема формування професійно орієнтованої англomовної компетентності фахівців в галузі туризму є вкрай актуальною в Україні.

Фахова англомовна комунікативна компетентність є важливою для забезпечення високої якості обслуговування туристів та створює можливості для обміну досвідом, встановлення партнерських зв'язків та розширення мережі професійних контактів. Фахівці в галузі туризму повинні бути в змозі ефективно спілкуватися з туристами, надавати інформацію, вирішувати проблеми та задовольняти їхні потреби. Оскільки англійська мова є мовою світового спілкування, її знання допомагає фахівцям встановлювати контакти з міжнародними партнерами, залучати іноземних туристів, а також впевнено представляти свої послуги на міжнародних форумах і конференціях. Фахівці, які володіють англійською мовою на професійному рівні, мають більше можливостей для розвитку кар'єри і міжнародного співробітництва. Тому перед навчальними закладами, що здійснюють підготовку фахівців туристичної сфери, постає завдання забезпечити випускникам належний рівень сформованості англомовної комунікативної компетентності, зокрема професійно орієнтованої.

Вітчизняні і зарубіжні науковці приділяють значну увагу навчанню іноземної мови для професійного спілкування. З'явилось багато робіт, у яких досліджувалось формування професійно орієнтованої іншомовної компетентності в різних видах мовленнєвої діяльності. Так, проблему навчання професійно орієнтованого говоріння іноземною мовою вивчали вчені О. Дацків, Х. Цимбровська, В. Черниш та ін. Різні аспекти іншомовної підготовки фахівців сфери туризму досліджували Оксана Баб'юк (формування професійно орієнтованої англомовної компетентності в монологічному мовленні майбутніх фахівців сфери) [1], Марія Митник (навчання іншомовної професійної презентації), Ігор Кодлюк (формування англомовної компетентності в діалогічному мовленні), А. Чуфарлічева (навчання створення англомовних туристичних проєктів).

Викладачі та науковці продовжують працювати над цими проблемами, розвиваючи нові методики, підходи та матеріали, що сприяють успішному формуванню комунікативних навичок студентів у туристичній галузі, адже це є важливим етапом їхньої професійної підготовки і вимагає систематичного підходу, включаючи навчання в академічних закладах, спеціалізовані курси та тренінги, а також постійне самовдосконалення. Ось ключові аспекти, які варто враховувати під час їх професійного росту та встановлення:

- **вивчення спеціалізованої термінології** (фахівці повинні оволодіти термінологією, що характерна для туристичної галузі, зокрема, термінами, які стосуються готельного бізнесу, туроператорських послуг, транспортних засобів, екскурсій тощо);
- **практика усного спілкування** (проведення рольових ігор, діалогів та імітацій туристичних ситуацій допомагає розвивати усне спілкування і підвищує впевненість у використанні англійської мови в реальних ситуаціях з клієнтами та партнерами);

- **письмова комунікація** (навички написання електронних листів, пропозицій, договорів і звітів англійською мовою є також важливим елементом професійної компетентності. Фахівці повинні вміти відповідати на запити клієнтів і партнерів, а також грамотно оформляти документацію);
- **вивчення міжкультурної комунікації** (у туристичній галузі спілкування з представниками різних культур та націй є нормою. Фахівці повинні розуміти особливості міжкультурного спілкування, поважати різницю в цінностях, традиціях та етикеті, а також вміти адаптуватися до різних культурних контекстів) [2, с. 213];
- **постійне самовдосконалення** (фахівці в галузі туризму повинні бути готовими до постійного самовдосконалення. Після завершення основної підготовки, важливо постійно розвивати свої англійські мовні навички, слідкувати за новими тенденціями та використовувати доступні ресурси для покращення своєї комунікативної компетентності).

Підготовка висококваліфікованого фахівця у галузі туризму з відмінними знаннями мови, досконалими навичками професійного спілкування передбачає підходи, які можуть сприяти вирішенню педагогічних проблем, пов'язаних з формуванням професійної англійської компетентності фахівців в галузі туризму і забезпечити студентам належну підготовку для успішної кар'єри в цій галузі. Розв'язання цих проблем вимагає спільних зусиль з боку викладачів, програмних розробників та інших зацікавлених сторін.

Найпоширенішими проблемами в якісній підготовці є відсутність аутентичних ситуацій та виклики міжкультурної комунікації. Спеціалісти в галузі туризму повинні вміти ефективно спілкуватися з людьми з різних культур і національностей. Це може вимагати спеціальних підходів для розуміння культурних відмінностей та вироблення вмінь адаптуватися до них.

Саме рольові ігри, симуляції туристичних ситуацій та спілкування з реальними клієнтами сприятимуть розвитку навичок мовлення та міжкультурної комунікації.

Не менш важливо для майбутнього фахівця впевнено почуватися на презентаціях, пресконференціях, під час проведення рекламних акцій. Для цього необхідно створити інтерактивне навчальне середовище, де студенти можуть практикувати свої комунікативні навички в таких реаліях. Це можуть бути рольові ігри, ділові сценарії, дебати, презентації та дискусії, що дозволяють студентам використовувати мову на практиці і отримувати зворотний зв'язок.

Викладачам важко створювати повністю реалістичні умови для аутентичних комунікативних ситуацій, які відображають справжні реалії, з якими студенти зіткнуться у своїй майбутній професійній діяльності. Тому, навчальні програми повинні передбачати можливості для студентів здобувати практичний досвід у галузі туризму, наприклад, через стажування закордоном, практикуми або спільні проєктні завдання [3, с.188].

На допомогу академічній програмі можуть прийти аудіо та відеоматеріали, туристичні блоги, інтерактивні платформи, мобільні додатки та онлайн-курси, які розширюють можливості самостійного вивчення та вдосконалення англійської мови в своєму особистому темпі. Постійне самовдосконалення та застосування додаткових ресурсів також сприяють подальшому розвитку комунікативних навичок спілкування англійською мовою фахівців у галузі туризму.

Загалом, формування професійно орієнтованої англійської комунікативної компетентності в галузі туризму вимагає систематичного навчання, практики та самовдосконалення. Комбінація навчальних курсів, практичних вправ, міжкультурного спілкування та використання сучасних технологій допоможе майбутнім фахівцям досягти високого рівня комунікативної компетентності в англійській мові та й в професійному середовищі зокрема.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баб'юк, О. Цілі та зміст формування професійно орієнтованої англійської компетентності у монологічному мовленні майбутніх фахівців сфери туризму / Оксана Баб'юк // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Педагогіка. – 2017. – № 4. – С. 175–184.

2. Овсієнко Л. Дидактичні засади формування культури фахового спілкування майбутніх менеджерів із туризму / Л. М. Овсієнко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». 2015. – Випуск 57. – С. 213-216.

3. Окопна Я. Сучасні підходи до формування професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності майбутніх туристичних менеджерів / Я. В. Окопна // Наукові записки НДУ імені М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2014. – № 1. – С. 186–192.

RAISING INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS SPECIALIZING IN TOURISM

Lyubov Zablotska

PhD in Pedagogy,

Associate Professor

Department of Foreign Languages

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

Ternopil, Ukraine

Intercultural competence is increasingly recognized as a critical asset for professionals in the tourism industry. For students embarking on a career in tourism management, the educational journey is twofold. On one hand, there is a need to cultivate a robust set of professional skills that encompasses industry